

Inhoud

Voorwoord	9
Inleiding	11
1 De boel omkeren	17
2 Het pleidooi voor bijbelse geletterdheid	33
3 Studeer met een gericht doel	47
4 Studeer met een gericht perspectief	59
5 Studeer met geduld	75
6 Studeer met een gericht proces	89
7 Studeer met gebed	107
8 Alle elementen samen	113
9 Hulp voor docentes	133
Conclusie	153
Aanbevolen literatuur	161
Index van bijbelteksten	163
Dankbetuiging	167
Noten	169

Voorwoord

Er is bijna geen groter wonder dan het feit dat God Zijn levende Woord in de Bijbel aan ons gegeven heeft. Er is geen belangrijker boek en het is van groot belang dat we dit Boek lezen en gehoorzamen.

En hoewel we dit met ons verstand weten en ook met ons hart geloven, kan het toch zo zijn dat het bijbellezen en het bestuderen van de Bijbel overweldigend kan aanvoelen. Aan de ene kant zijn we met sommige gedeelten overbekend, maar aan de andere kant kan ons het gevoel overvallen dat we eigenlijk zo bitter weinig weten.

We merken dat wanneer een ongelovig iemand doorvraagt over de Bijbel. Wanneer we theologen horen discussiëren over diepgaande onderwerpen en wanneer we een preek horen waarvan we denken ... klopt het wel wat er gezegd wordt?

We zijn blij met de dingen die we weten, maar we voelen ons ongerust over de dingen die we niet weten. En om onze onwetendheid op te lossen, zoeken we naar artikelen op internet, kijken we in bijbelstudiemateriaal, of bladeren we door een boekje. En bij alles wat je ziet en leest denk je ... klopt het wel, of mis ik iets? Of je denkt: Er staat hier iets over in de Bijbel, maar waar en hoe? Misschien herken je het wel: dat je soms zelfs na jaren christen te zijn geweest, je je gewoon bijbels analfabeet kunt voelen.

In die onzekerheid en dat gevoel van analfabetisme komt Jen Wilkin ons te hulp. In dit kleine boek helpt zij ons om de Bijbel te bestuderen met ons hoofd en met ons hart. Ze leert ons hoe wij,

als heel gewone vrouwen, zelf de Bijbel kunnen bestuderen, zonder afhankelijk te zijn van bijbelstudiematerialen en commentaren. Haar boek geeft een plan dat je verstand zal aanscherpen en je hart zal transformeren. Want hoe meer je de Bijbel bestudeert, hoe meer je ziet, en hoe meer je houdt van de Gever van het Woord. We hopen dat veel vrouwen door dit boek God meer en meer liefhebben en dat zij vaststaan in Zijn Woord. Dan zullen we een antwoord hebben voor hen die vragen naar de hoop die in ons is en zullen we tot elk goed werk, ook ons werk als vrouw en moeder, volkomen toegerust zijn. (2 Tim. 3:17)

Van harte aanbevolen,

Wilma Samyn
Marieke den Butter

Inleiding

‘HOE VERPLAATS JE EEN BERG?

LEPEL VOOR LEPEL.’

CHINEES GEZEGDE

Dit boek gaat over het verplaatsen van een berg. Het gaat over mijn eigen berg, maar ik moet bekennen dat ik pas na mijn twintigste doorhad dat die berg bestond. Ik vermoed dat het ook over jouw berg zou kunnen gaan, maar dat laat ik aan jou over. In tegenstelling tot Pikes Peak of de Kilimanjaro is deze berg niet onmiddellijk te zien – het kost tijd om de berg te ontwaren. Maar in tegenstelling tot een echte berg kan deze berg verplaatst worden. Gelukkig maar, want aan de andere kant bevindt zich iets onuitsprekelijk moois.

Als er zo iets als een kerkelijke stamboom bestond, zou er bij mij ‘gemengde afkomst’ op staan. Tijdens mijn jeugd was ik op zoek naar een kerk waar ik me thuis voelde. Ik volgde afwisselend een van beide ouders (ze scheidden toen ik negen was) naar hun gemeenten. Bij zeven verschillende denominaties heb ik tijd doorgebracht. Ik deed mee aan de zondagschool, de vakantiebijbelschool, jeugdgroepen en retraites.

Als kind werd ik besproeid en als tiener ging ik kopje onder. Ik zong gezangen, begeleid op orgel, en ik zong lofliederen vanaf het scherm, onder gitaarbegeleiding. Ik leerde mijn handen tijdens de dienst op te steken en ik leerde ze langs mijn zij te houden. Ik

hoorde preken die op één dreun werden voorgelezen en preken die vol vuur werden verkondigd. Ik leerde zowel het ritme van de geloofsbelijdenissen en de liturgie als het ritme van tamboerijnen en dansen. Ik hield 'stille tijd' en kende talloze bijbelverzen uit het hoofd om een gratis reis naar het zomerkamp te verdienen. Ik leerde het Evangelie met mijn verloren vrienden te delen. Ik was een kerkkind – een kind van vele kerken weliswaar – en ik kon zondagsschoolvragen beantwoorden op een manier die de leiding deed glimmen van trots.

Tijdens mijn studie zette ik mijn denominatiereis voort. Ik las stichtelijke boeken en volgde bijbelstudies om de vlammen van mijn geloof aan te wakkeren. In mijn laatste jaar werd ik gevraagd een bijbelstudie te leiden. Maar ik liep rond met een geheim dat mensen met mijn achtergrond niet vreemd is: ik had weinig bijbelkennis. Natuurlijk kende ik wel delen ervan – ik herinnerde me verhalen van de vakantiebijbelschool en ik kon verzen citeren uit het Nieuwe Testament en de Psalmen – maar ik wist niet hoe de gedeeltes die ik kende bij elkaar pasten, laat staan hoe die pasten bij de gedeeltes die ik nog niet kende. In mijn perifere blikveld doemde een berg op vol bijbelse onwetendheid die mij reden tot zorg begon te geven. Hoewel ik koesterde wat ik wist, ging ik me zorgen maken over alles wat ik niet wist.

Mijn tijd in al die verschillende kerken had me de verontrustende waarheid geleerd dat alle voorgangers veel te zeggen hadden, maar dat niet alle voorgangers hetzelfde zeiden. Wie had er gelijk? Bestond er zoiets als de opname van de gemeente of niet? Moest God onze gebeden verhoren als we op een bepaalde manier baden? Moest ik worden overgedoopt? Hoe oud is de aarde? Werden oudtestamentische gelovigen anders gered dan nieuwtestamentische gelovigen? Mijn docenten klonken doorgaans allemaal even overtuigend. Hoe kon ik weten wie de Bijbel op de juiste manier uitlegde en wie er een dwaalleer verkondigde?

Toen ik persoonlijk ervaring opdeed met de pijnlijke uitwerking van een dwaalleer, groeide er een verlangen in mij om zelf te weten wat de Bijbel leert.

Het huwelijk en het moederschap vergrootten mijn gevoel van urgentie om kennis op te doen. Ik merkte hoe onvoorbereid ik was op het vervullen van mijn rol op een manier die God eer bewees. Ik wist echter niet waar ik moest beginnen om het probleem te verhelpen. Het leek me overduidelijk dat ik meer kennis van en inzicht in de Bijbel moest zien te krijgen, aangezien God in de Bijbel Zijn geopenbaarde wil aan ons heeft gegeven. Maar het voelde als een overweldigende taak. Waar moest ik beginnen? En waarom brachten de dingen die ik al deed geen merkbare verbetering? Hoe zou ik de berg van mijn bijbelse onwetendheid kunnen verplaatsen?

Het antwoord was natuurlijk heerlijk eenvoudig. Het antwoord luidde: 'lepel voor lepel'. Gelukkig reikte iemand mij een lepel aan.

Ik beken dat ik bij mijn eerste bijbelstudie voor vrouwen op zoek was naar een gesprek met volwassenen en een koffiebroodje, en niet per se in die volgorde. De verleidelijke roep van gratis oppas kon deze jonge moeder van een drie maanden oude baby niet weerstaan. Ik ging ernaartoe om het huis uit te kunnen en mij opnieuw in het land van de levenden te begeven. Ik trof er iets geweldigs aan: een groep gelijkgestemde vrouwen om mee samen te komen, te bidden en aan bijbelstudie te doen. Aanvankelijk besepte ik dat niet, maar het bleek de start te zijn van een proces van leerling naar docente, waarbij ik 's nachts wakker lag en plannen maakte hoe ik meer vrouwen kon voorzien van lepels, biddend dat er heel wat bergen in de zee zouden worden geworpen.

In dit boek wil ik je graag uitrusten met de beste lepel die ik te bieden heb. Het is de bedoeling je niet zozeer een doctrine, een concept of verhaallijn aan te leren, maar je een studiemethode

aan te bieden waarmee je de Bijbel op eigen gelegenheid kunt ontsluiten. Die methode is bedoeld om je uit te dagen om na te denken en te groeien, met gebruikmaking van hulpmiddelen die ons allen ter beschikking staan, ongeacht of we een middelbare-school diploma hebben of een theologische opleiding hebben gedaan, ongeacht of we er elke dag enkele minuten of enkele uren

aan kunnen besteden. Dit boek wil verandering brengen in hoe jij over bijbelstudie denkt.

Dit boek wil
verandering
brengen in hoe jij
over bijbelstudie
denkt.

Misschien lijkt jouw verhaal in niets op dat van mij – misschien heb jij je leven lang dezelfde kerk bezocht of ging je helemaal niet naar de kerk. Maar ik vermoed dat je bekend bent met het vage gevoel van onbehagen dat een leven in de schaduw van een berg oplevert.

Er wordt wel gezegd dat wij worden wat wij aanschouwen. Ik geloof dat niets ons leven meer kan veranderen dan het aanschouwen van God in Zijn Woord. Hoe kunnen we gelijk worden aan het beeld van een God die we niet aanschouwd hebben? Aan de andere kant van de berg van mijn bijbelse onwetendheid bevond zich een visioen van een hoogverheven God, een visioen van Genesis tot Openbaring dat ik nodig moest zien. Ik kan niet zeggen dat ik die hele berg uit mijn gezichtsveld heb verwijderd, maar het is mijn bedoeling om met rouwrandjes onder mijn nagels en een lepel in mijn hand begraven te worden. Ik heb mij vast voorgenomen dat geen enkele berg van bijbelse onwetendheid mij ervan zal weerhouden om Hem zo helder te aanschouwen als mijn zeventig of tachtig jaar op deze aarde mogelijk zullen maken.

Dit is dus een boek voor vrouwen die bereid zijn om te graven. Dit is een boek voor vrouwen die bereid zijn om de berg van hun onsamenhangende inzicht in de Heilige Schrift recht aan te kijken, en die berg vervolgens met een lepel in de hand opdracht geven opzij te gaan.

Vragen ter overdenking

1. Wat is jouw kerkelijke 'stamboom'? Hoe heeft jouw contact met verschillende kerken (of het ontbreken ervan) vormgegeven aan jouw kijk op bijbelstudie?
2. Hoe bewust ben jij je van je behoefte aan meer bijbelkennis? Welke gebeurtenissen of ervaringen hebben je doen beseffen dat je de Bijbel beter moet leren kennen?
3. Welke ervaring heb je gehad met verkeerd of slecht onderwijs? In hoeverre speelde onwetendheid over de inhoud van de Bijbel een rol bij het feit dat de docent verkeerde informatie heeft kunnen verspreiden?
4. In hoeverre voel je je toegerust om de Bijbel zelfstandig te bestuderen? Welke hulpmiddelen gebruik je op dit moment tijdens je bijbelstudie?
5. Wat was in het verleden de grootste hindernis bij je pogingen om de Bijbel te bestuderen? En in je huidige levensfase? Wat zou in de toekomst een hindernis kunnen zijn?

1. De boel omkeren

‘HEEL DE SCHRIFT IS DOOR GOD INGEGEVEN EN IS NUTTIG OM DAARMEE TE ONDERWIJZEN, TE WEERLEGGEN, TE VERBETEREN EN OP TE VOEDEN IN DE RECHTVAARDIGHEID, OPDAT DE MENS DIE GOD TOEBEHOORT, VOLMAAKT ZOU ZIJN, TOT ELK GOED WERK VOLKOMEN TOEGERUST.’

(2 TIM. 3:16-17)

Dit boek gaat over het toerusten van vrouwen door middel van bijbelstudie. Afgezien van mijn gezin is dit het onderwerp waar ik het meest om geef. Maar dat is niet altijd zo geweest. Lang voordat ik hartstochtelijk graag bijbelonderwijs wilde geven, had ik een intense en hardnekkige passie voor iets heel anders. Als vierjarige hield ik namelijk hartstochtelijk veel van maillots met ruches.

Ken je die maillots met ruches nog – die meisjesmaillots die ze extra luxe maakten door vier rijen ruches op het zitvlak te naaien? Ik vond ze werkelijk geweldig. Ik droeg altijd jurken naar de peuterklas om mijn speciale maillots te kunnen dragen. Wanneer alle jurken in de was waren, liet ik mij niet uit het veld slaan en propte ik die maillot onder mijn spijkerbroek. Leverde dat een omvangrijk zitvlak op? Zeker. Was dat oncomfortabel? Absoluut. Zag dat er mooi uit? Die vraag mag je zelf beantwoorden.

Ik vond ze prachtig, maar er was één nadeel: de ruches zaten aan de achterkant zodat de draagster er zelf niet van kon genieten. Al dat prachtige kant uit het zicht? Onacceptabel. Maar er was een eenvoudige oplossing voorhanden: ik ging ze achterstevoren dragen.

Probleem opgelost. Totdat mijn moeder dat in de gaten kreeg. Of het nou kwam doordat de hiel van de maillot boven mijn band-schoentjes uitstak of omdat mijn buik verdacht onder mijn rok opbolde, dat weet ik niet. Misschien was het mijn wonderlijke manier van lopen die ervoor moest zorgen dat de ruches naar beneden bleven vallen, of mijn gewoonte om regelmatig voor spiegels rond te draaien. Laten we het er maar op houden dat het omgekeerd dragen van mijn maillots met ruches enkele problemen opleverden die bij het op de goede manier dragen niet aan de orde waren. Mijn moeder gaf me te verstaan dat onjuist gebruik niet tot de mogelijkheden behoorde. Maillots met ruches waren bedoeld om met een bepaald doel op een bepaalde manier gedragen te worden. Ik had de keuze tussen de maillot omdraaien of afstand doen van het voorrecht om die vier prachtige rijen kant te dragen.

Kon ik maar zeggen dat dit de enige keer in mijn leven is dat ik iets omgekeerd heb gedaan. Maar dat is niet het geval. Mijn passie om vrouwen de Bijbel te onderwijzen is zelfs het gevolg van het feit dat ik meer dingen andersom heb gedaan. Ik maak je graag deelgenoot van twee benaderingen die ik inzette om mijzelf vanuit de Heilige Schrift toe te rusten. Ze leken aanvankelijk prima, maar pakten niet goed uit.

Het bestuderen van de Bijbel lijkt iets te zijn wat wij intuïtief zouden moeten kunnen. Als God Zijn wil en karakter in de Bijbel openbaart, zou de Heilige Geest de boodschap ervan dan niet kenbaar maken aan ons hart? Maar dat is niet het geval. Zeker, de Heilige Geest opent onze ogen voor het Woord, maar niet zonder inspanning van onze kant.

Weet je dat het woord *discipel* 'leerling' betekent? Als leerlingen van Christus worden jij en ik opgeroepen om te leren, en leren vereist inspanning. Het vereist ook goede studiemethoden. Dankzij onze eigen scholing weten we dat dit klopt, maar weten we ook

dat het klopt als het gaat om het volgen van Christus? Op school was ik een goede leerling, maar ik was niet altijd een goede leerling van het Woord. Was ik aan mijn lot overgelaten, dan was ik dat waarschijnlijk ook nooit geworden. Maar dankzij het trouwe onderwijs van anderen kwam mijn neiging om iets goeds omgekeerd te doen aan het licht. Het terugdraaien van de twee 'omgekeerde' benaderingen waarmee ik bijbelstudie deed, heeft gemaakt dat ik een levenslange liefde heb ontwikkeld om te leren, toe te passen en te onderwijzen.

Ommekeer 1:

Laat de Bijbel over God spreken

Het eerste dat ik andersom zag, klinkt achteraf zo vanzelfsprekend dat ik me bijna schaam om het te bekennen: ik begreep niet dat het in de Bijbel over God gaat. De Bijbel is een boek dat op elke bladzijde luid en duidelijk openbaart Wie God is. In Genesis gebeurt dat door God het onderwerp van het scheppingsverhaal te maken. In Exodus wordt God vergeleken met de farao en de goden van Egypte. In Psalmen bejubelt David Gods macht en majesteit. De profeten verkondigen Zijn toorn en gerechtigheid. De evangeliën en de brieven ontvouwen Zijn karakter in de persoon en het werk van Christus. Het boek Openbaring toont Zijn heerschappij over alle dingen. Van begin tot eind is de Bijbel een boek over God.

Misschien wist ik wel dat de Bijbel over God ging, maar besepte ik niet dat ik het niet als zodanig las. In dat opzicht pakte ik de zaak verkeerd aan: ik ging met de verkeerde vragen aan de studie. Ik las de Bijbel met in mijn hoofd de vragen: 'Wie ben ik?' en 'Wat moet ik doen?' Op enkele plaatsen geeft de Bijbel daar inderdaad antwoord op. In Efeze 2:10 staat dat ik Gods maaksel ben. De Bergrede draagt me op om te bidden voor mijn dagelijks brood en